

ČASOPIS ČESKOSLOVENSKÉ SPOLEČNOSTI ENTOMOLOGICKÉ.

ACTA SOCIETATIS ENTOMOLOGICAE ČECHOSLOVENIAE.

ROČNÍK XXXIV.

1937.

Vychází s podporou ministerstva školství a nár. osvěty, ministerstva zemědělství
Československé Republiky a země České.

REDAKČNÍ KOMITÉ:

Doc. Dr. JAN OBENBERGER

předseda redakčního komité.

Dr. hon. C. Ing. F. ŠTĚRBA

Prof. Dr. JAROMÍR ŠÁMAL

Doc. Dr. L. HALÍK

Štáb. kpt. A. SILBERNAGEL

1937.

V PRAZE.

Nákladem Čsl. Společnosti entomologické. — Tiskem B. Stýbla.

Dr. Leo Heyrovský:

PŘÍSPĚVEK K POZNÁNÍ TESAŘÍKŮ JIŽNÍ SYRIE.

BEITRAG ZUR KENNTNIS DER CERAMBYCIDEN VON SÜD-SYRIEN.

Na své cestě do Palestiny a Syrie, kterou jsem podnikl z jara roku 1936 s pp. Dr. Jurečkem a Dr. Vsetečkou, sbírali jsme po celý měsíc květen v jižní Syrii, t. j. na území republiky Libanonské a republiky Syrské. Ač tato doba nebyla ku hromadnému sbírání tesaříků nejvhodnější a krom toho bylo tehdy na místní poměry kromobyčejně chladné počasí, podařilo se nám zjistit řadu druhů tesaříků, kterou níže podávám. Většinou jedná se o druhy jarní. Teprve koncem května, a to v místech níže položených, počínaly se objevovati druhy letní. Hlavními sběracími středisky byly obce Chtaura v Libanonu (asi 950 m n. m.), dále Damašek (Damas) a posléze v okolí Beyrutu ústí Psí řeky, t. zv. Nahr el Kelb. Shodou okolností zaslala mi firma Dr. O. Staudinger & A. Bang-Haas z Drážďan v posledních letech několik determinačních zásilek tesaříků z těchto krajin. Druhy, v těchto zásilkách zjištěnými, svůj seznam vhodně doplňuji. Tyto sběry pocházejí od p. fr. Cremony ze Ksary v Libanonu.

Fauna jižní Syrie náleží v pobřežním pásmu k fauně východomediteranní, ve vnitrozemním pásmu vykazuje krom druhů společných celé palearktické oblasti řadu endemitů a společných maloasijsko-syrsko-kavkazských druhů.

Zvláštní zmínky zasluhuje nález druhu *Rhopalopus Ledereri* Fairm. který byl dosud znám pouze z Malé Asie a z Akbesu v severní Syrii, jakož i druhu *Phytoecia adelpha* Ganglb., která byla dosud známa pouze v několika málo kusech. Zdařilo se nám chytiti též řadu nových odrůd jejich. *Dorcadion drusum* Chevr. nalezli jsme v horách libanonských poblíže osady Chtaura ve více kusech, avšak vesměs již mrtvých. Je zřejmo, že výskyt *Dorcadíí* je ve zdejších krajinách velmi časný, patrně již v březnu.

Podrobnější poznámky o jednotlivých druzích podávám v seznamu samém. Ku konci připojuji popis nově nalezených forem v jazyku německém.

Criocephalus syriacus Rtt. — Djezin.

Cerambyx dux Fald. — Djezin.

Stromatium fulvum Vil. — Beyruth, Djezin.

Leptura cordigera Füessly. — Nahr el Kelb, na květech ostružin (an Brombeerblüten).

Strangalia emnipoda Muls. — Chtaura.

Strangalia bifasciata Müll. v. *nigrosuturalis* Rtt. — Nahr el Kelb, na různých květech.

- Stenopterus flavicornis* Küst. — Damas, na květech.
Cartallum ebulinum L. — Chaura, na květech.
Deilus fugax Ol. — Libaah, Djezin.
Aromia moschata ambrosiaca Stev. a. *thoracica* Fisch. — Chtaura, Nahr el Kelb, na vrbách (an Weiden).
Ropalopus Ledereri Fairm. — Damas, 1. ex. chytil náhodně v zahradě Dr. Jureček. (Ein Ex. von Dr. Jureček zufällig in einem Garten gefunden.)
Hylotrupes bajulus L. — Nahr el Kelb.
Chlorophorus varius damascenus Chevr. — Nahr el Kelb, Djezin, na různých květech, hlavně okoličnatých. (An verschiedenen Blüten.)
Chlorophorus varius damascenus a. *paulojunctus* Pic. — Nahr el Kelb, Libanon.
Chlorophorus sartor Müll. — Djezin, Damas, Nahr el Kelb, na okoličnatých květech.
Purpuricenens budensis Götz. v. *humeralis* Pic. — Djezin, Libaah, Saida.
Dorcadion drusum Chevr. — v horách v okolí Chtaura pod kamením. (Im Gebirge Libanon bei Chtaura unter Steinen.)
Niphona picticornis Muls. — Djezin.
Anaesthetis testacea F. — Nahr el Kelb, na květech. (An Blüten.)
Calamobius filum Rossi. — Chtaura.
Agapanthia asphodeli Latr. — Libaah, Djezin, Chtaura, Saida.
Agapanthia Dahli Richter. — Barr. Elias.
Agapanthia simplicicornis Rthtr. Chtaura, na kopřivách (an Brennesseln).
Agapanthia cardui L. — Damas, na květech.
Oxyilia Duponcheli Brullé. — Djezin, Chtaura, Barr Elias, na hadinci (an Echium).
Coptosia sancta Reche. — Djezin, Chtaura, Barr Elias, výhradně na hadinci (nur an Echium).
Coptosia sancta Reche, a *Všetečkai* n. — Chtaura, na Echium.
Pilemia hirsutula Fröl. — Chtaura.
Phytoecia Schmiedeknechti Pic. — Libaah, Djezin.
Phytoecia adelpha Ganglb. — Chtaura, na bodlácích (an Disteln).
Phytoecia adelpha Ganglb. a. *Špačeki* n. — Chtaura.
Phytoecia adelpha a. *chtaurensis* n. — Chtaura.
Phytoecia adelpha a. *Strandi* n. — Chtaura.
Phytoecia humeralis Waltl. — Libaah, Chtaura, na bodlácích (an Disteln).
Phytoecia humeralis a. *bethaniensis* Pic. — Libaah, Chtaura.
Phytoecia millefolii Ad. — Libaah, Djezin, Chtaura, v letu.

- Phytoecia Wachanrui* Muls. — Zebdani (Antilibanon).
Phytoecia Wachanrui a. *Jezabel* Rche. — Libaah, Chtaura, Djezin, Beyrouth.
 --- *Phytoecia Wachanrui* a. *alboscuteolata* Chevr. — Libaah, Djezin, Chtaura, Beyrouth.
Phytoecia Wachanrui a. *bisulcata* Chevr. — Djezin.
Phytoecia astarte Ganglb. — Libaah, Djezin, Chtaura, Zebdoni, na bodlácích (an Disteln).
Phytoecia modesta Waltl. — Chtaura, Saida, Djebeil.
Phytoecia virgula v. *maior* Pic. — Libaah, Djezin, Chtaura, na bodlácích (an Disteln).
Phytoecia croceipes Rche. — Djezin.
Phytoecia glaphyra Dan. — Damas, na drobných okoličnatých květech (an Schirmblumen).
Phytoecia coerulescens Scop. — Damas, Chtaura (na *Echium*).

*

Gelegentlich der im Frühjahr 1936 mit Herrn Dr. Jureček und Dr. Všetěčka nach Syrien und Palästina unternommenen Reise sammelten wir den ganzen Monat Mai in Süd-Syrien, und zwar im Gebiete der Libanischen und Syrischen Republik. Die wichtigsten Ausgangspunkte für unsere Sammelexkursionen waren Chtaura im Libanon, Damaskus (Damas) und die Mündung des Flusses Nahr el Kelb bei Beyrouth. Zufälligerweise habe ich in den letzten Jahren von der Firma Dr. O. Staudinger & A. Bang-Haas in Dresden einige Determinationssendungen von Cerambyciden aus denselben Gegenden erhalten. Die hier festgestellten Arten führe ich gleichfalls im vorliegenden Verzeichnisse an.

Besonders beachtenswert ist der Fund von *Ropalopus Ledereri* Fairm. in Damaskus, welcher bisher nur aus Kleinasien und Nordsyrien bekannt war und von *Phytoecia adelpha* Ganglb., welche bisher nur in wenigen Stücken gesammelt wurde. Von letzterer Art haben wir einige neue Formen entdeckt. Von *Dorcadion drusum* haben wir anfangs Mai im Libanongebirge bei Chtaura nur noch tote Exemplare gefunden. Das Vorkommen der *Dorcadien* scheint hier also sehr frühzeitig zu sein.

Detailbemerkungen über einzelne Arten führte ich bei den Fundorten an. Es folgen nun die Beschreibungen der neuen Formen.

Übersicht der Formen von *Phytoecia adelpha* Ganglb.

1. Halsschild mit einem kleinen roten Makel in der Mitte, Vordertibien und Vorderschenkel mit Ausnahme der Wurzeln und die letzten Sternite und Tergite mehr oder weniger gelb.

Forma typica.

2. Der rote Makel am Halsschilde fehlt gänzlich, sonst wie die Stammform. **a. Strandí n.*)**

3. Halsschild ganz schwarz, das ganze Abdomen schwarz, Vorderschenkel nur ganz wenig gelb gefärbt. **a. chtaurensis n.**

4. Halsschild mit einem kleinen roten Makel, das ganze Abdomen schwarz, die Vorderschenkel nur sehr wenig gelb gefärbt. **a. Špačeki n.**)**

5. Alle Tibien und Schenkel mit Ausnahme deren Basis, die ersten Tarsalglieder und die Apikalhälfte des ersten Fühlergliedes rotgelb. **a. scapiecta Rtrr.**

Zur Beschreibung der *Coptosia sancta* Reche.

Die Originalbeschreibung dieser Art von Reiche sowie deren Beschreibung von Ganglbauer (Bestimmungstabellen VIII, Cerambycidae, p. 139) wäre dahin zu ergänzen, dass nicht nur die Naht, sondern auch die Flügeldeckenspitze fein weiss tomentiert ist. Ausserdem kommt oft eine dünne, weiss tomentierte Rückenbinde vor, die öfters bis zur Spitze reicht. Als Extrem erscheinen an jeder Flügeldecke drei dünne weisse Längsbinden, die von der Basis ausgehen und sich vor der Spitze vereinigen. Der ganze Raum zwischen ihnen ist in der hinteren Hälfte gleichfalls fein weiss tomentiert.

Diese letzterwähnte, an den Flügeldecken drei Längsbinden tragende Form, die ich zu Ehren meines geehrten Freundes Dr. Karl Všetěčka aus Prag **a. Všetěčkai n.** nenne, unterscheidet sich von *Coptosia trilinea* Pic., die mir nur der Beschreibung nach bekannt ist, dadurch, dass sie wie ihre Stammform schwarze Füsse hat. (*C. trilinea* Pic. hat rote Füsse.) Die Type (1 ♀) in meiner Sammlung.

J. Fiala, Brno:

ZAJÍMAVÝ NOVÝ PRO MORAVU COLYDIID (COL.).

Penthelispa inexpecta Duval (Pycnomeroplesius Gglb.). 1 kus brouka, žijícího dle udání ve sklenicích u zahradníků v okolí Vídně, nalezen v Rozseči na Moravě v pařeze olše (Fiala leg.).

Již mnohokrátě bylo v zoologické literatuře poukázáno na tuto mimořádně významnou jihomoravskou lokalitu. Zcela zvláštní poměry petrografické a klimatické zachovaly nám v původním stavu dosti rozsáhlé území s typickou stepní florou a faunou, která svou rozlehlostí a bohatstvím pannonských druhů stojí na prvním místě mezi dnes již nepatrnými a stále ještě mizejícími zbytky našich stepí.

*) Zu Ehren des Herrn Professor Dr. Embrik Strand in Riga benannt.

***) Zu Ehren des Herrn Professor Klemens Špaček in Trautenau benannt.